

การปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองสามสีหนองดินดำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์

An Operation Development of Creative Writing Skill in Thai by Using
Williams' Three Dimension Teaching Model for Mattayomsuksa Three
Students of Ban NongsamsiNongdindam School under Amnatcharoen
Primary Educational Service Area

เกษร พันธุ์* อารี หลวงนา** และนพดล จันทร์เพ็ญ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองสามสีหนองดินดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา คือ แผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เน้นการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ จำนวน 12 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (2) แบบทดสอบย่อยประจำวงจร (3) แบบบันทึกประจำวันของครู (4) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู (5) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และ (6) แบบสัมภาษณ์นักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และสถิติ Non-parametric Wilcoxon Signed Ranks Test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของสองกลุ่มที่สัมพันธ์กัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ปฏิบัติการวิจัย 3 วงจร ประกอบด้วย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติ 3) ขั้นสังเกต 4) ขั้นสะท้อนผล การปฏิบัติการ โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ 9 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) การพิจารณาลักษณะ 2) การใช้คำถามย่อยและกระตุ้นให้ตอบ 3) การให้ตัวอย่างเรื่องการเปลี่ยนแปลง 4) การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม 5) การค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวมไม่ชัดเจน 6) การแสดงออกจากการหยั่งรู้ 7) การพัฒนาการอ่านอย่างสร้างสรรค์ 8) การพัฒนาการเขียนอย่างสร้างสรรค์ และ 9) การจินตนาการการมองเห็นภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และ

* ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

*** รองศาสตราจารย์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า ผลการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ซึ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน ได้ปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทางด้านความคิดคล่อง ความคิดริเริ่ม และความคิดยืดหยุ่น มีความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ดีขึ้น กล่าวคือนักเรียนส่วนมากมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งการเขียนกลุ่มคำ ประโยค การเขียนข้อความ และการเขียนเรื่องราว โดยใช้ความคิดคล่อง ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ในส่วนของพฤติกรรมการเรียนนั้น พบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนอ่อน และกลุ่มที่เรียนปานกลางเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองมากขึ้นจากการที่ให้นักเรียนกลุ่มเรียนเก่งเป็นผู้คอยให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือ ทำให้กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง แม้จะมีปัญหาที่พยายามที่จะปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่ นำไปสู่การเรียนรู้ และฝึกฝนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของพฤติกรรมการสอนของครู พบว่า ครูมีกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ สร้างความสนใจให้นักเรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และสติปัญญาของนักเรียน ทำให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกันได้ และยังมีมีการปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนการสอนตลอดระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจ และความสามารถของนักเรียน นอกจากนั้นครูผู้สอนได้ให้การเสริมแรงเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการเรียนของตนเอง เกิดความภาคภูมิใจในตนเองส่งผลต่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2. ผลการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังปฏิบัติการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 65 คิดเป็นร้อยละ 90.90 และคะแนนเฉลี่ยทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือหลังปฏิบัติการนักเรียนมีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น

คำสำคัญ ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การสอนโดยใช้รูปแบบสามมิติของวิลเลียมส์

Abstract

The research aimed at developing a creative writing skill by using Williams' three dimension teaching model for Mattayomsuksa three students and studying the results of developing a creative writing skill in the Thai language unit.

The target group used in the research was 22 Mattayomsuksa three students of Ban NongsamsiNongdindam School under Amnatcharoen Primary Educational Service Area in the second semester of the school year 2012. The research instrument consisted of: 1) instrument for development : 12 lesson plans with an emphasis on a creative writing skill by using Williams' three dimension model; 2) instrument for data collection:(1)the test for a creative writing (2)the quiz of a circle (3) teachers'daily record (4) the teaching observation form (5) the students'learning observation form (6) the students' interview form Statistics used were percentage, and non-parametric Wilcoxon signed ranks test.

The research findings were as follows:

The research had undertaken the research in three circles. There were four stages in carrying out the research: planning, practice, observation and feedback. The development was based on Williams' teaching methods comprising the following : consideration of characteristics,

using the questions to provoke and motivate, providing the samples, constructing new things from an original structure, seeking an answer from ambiguous questions, expression from intuition, development of creative reading, development of creative writing, and conceptualization. With the students' learning behavior observed and interviews taken, it was found that a majority of students under study had an ability to write creatively in the issues of word groups, sentences, essays and stories. They proved to be manipulative, originitive, flexible and prudent. As for the classroom behavior, it was found that slow and moderate learners became more confident in themselves. With the help from quick learners, they were able to boldly think and express themselves even though they might encounter the problems. Considering the teachers' teaching behavior, they used a variety of activities appealing and attractive to the learners. The teachers knew how to use the techniques appropriate for the age and intellectual capacity of the students. Additionally, they improved and developed media in response to the interest and capability of the students. Furthermore, they reinforced to establish a good relation between themselves and their students. As a consequence, the student grew more confident and proud of themselves.

2. Based on the results of the development of the creative writing skill, it was found that the students who had the scores of a creative writing skill higher than the set criterion of 65%, accounted for 90.90%. Average scores of the creative writing skill after learning were higher with a statistical significance of .01. In other words, after the operation the students had a higher creative writing skill.

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งของคนไทยในการติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง เพื่อสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และที่สำคัญเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสร้างสรรค์ความคิดให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลง ของสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ (กรมวิชาการ 2546 : 57-58) จึงจำเป็นที่จะต้องจัดให้คนไทยทุกคนเรียนและฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญทั้งเนื้อหาสาระและกฎเกณฑ์ทางภาษา จนสามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง อันประกอบไปด้วย การอ่าน การฟัง การพูด และการเขียน ทั้งหมดล้วนเป็นการแสดงออกทางภาษาด้วยความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ นอกจากนี้ผู้เรียนต้องสามารถรวบรวมความคิด ความรู้ และใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตรงตามความหมาย กาลเทศะ บุคคล อันเป็นมารยาททางสังคม โดยเฉพาะการเขียนนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์มาก เพราะการเขียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกหรือถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านดังนั้นจะต้องอาศัยความรู้ หลักการวิธีการ หลักเกณฑ์และประสบการณ์ที่เพียงพอเหมาะสม จึงจะสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ข่าวสารและจินตนาการจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร (กองเทพ เคลือบพณิชกุล 2542 : 122-124)

การเขียนที่มีประสิทธิภาพนั้นนอกจากจะสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจแล้ว ต้องแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากจินตนาการ มีอิสระที่จะคิดรูปแบบใหม่แตกต่างไปจากแนวคิดเดิมที่มีอยู่ น่าสนใจ ไม่ซ้ำแบบใคร การเขียนประเภทนี้เรียกว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ปราณี สุรสิทธิ์ 2541 : 57) การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการศึกษาและพัฒนาการใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ที่มีต่อสิ่งต่างๆ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เขียนให้มีความเชื่อมั่น ภูมิใจในตนเอง

และรู้จักยอมรับผู้อื่น การเริ่มต้นการเขียน ผู้เขียนต้องมีเวลาคิดและวางแผนล่วงหน้าก่อนว่าจะเขียนอะไรแล้วเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นถ้อยคำ ผลของงานเขียนจะดีมีลักษณะสร้างสรรค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับแนวคิดที่เกิดขึ้น เพราะความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่รวมประสบการณ์เดิมของแต่ละคนออกมาแล้วจัดให้อยู่ในรูปใหม่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคนซึ่งประกอบด้วยลักษณะความคิดริเริ่ม ความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดอย่างละเอียดลออ อันจะ ทำให้เกิดความคิดหลายทางหลายแง่หลายมุม

ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในสถานศึกษาของผู้วิจัยและโดยภาพรวม พบว่า คุณภาพตามมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์นั้น มีคุณภาพระดับพอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2554) และจากรายงานการวิจัยและประเมินคุณภาพประสิทธิภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาของชาติ และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ นั่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกระดับปีพุทธศักราช 2539 - 2544 เฉลี่ยเพียงร้อยละ 53-58 และความสามารถในการเขียนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 :2) สาเหตุเนื่องมาจากครูที่สอนภาษาไทยจำนวนมากในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขาดทักษะ เทคนิค วิธีการเรียนรู้ที่จะสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนขาดทักษะการเขียนและการเชื่อมโยงความคิดไปสู่งานเขียน ดังนั้นเพื่อให้การเขียนเชิงสร้างสรรค์สัมฤทธิ์ผล ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการเขียนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเลือกกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (จินตนา สุทธสาสน์ 2548 : 82) ดังเช่น การสอนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์

การสอนโดยใช้รูปแบบสามมิติของวิลเลียมส์ (Williams Cube CAI Model) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นต้นแบบในการปรับปรุงหลักสูตรและการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนทางด้านความคิดสร้างสรรค์ อันประกอบไปด้วยความคิดคล่อง (Fluent thinking) ความคิดยืดหยุ่น (Flexible thinking) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration) โดยรูปแบบการสอนนี้เป็นลักษณะ 3 มิติ คือ มิติที่ 1 คือมิติด้านเนื้อหาวิชาในหลักสูตร มิติที่ 2 คือมิติด้านพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งจากปฏิสัมพันธ์ของทั้งสองมิติที่กล่าวถึงจะก่อให้เกิดผลเป็น มิติที่ 3 คือมิติด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ในการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนนั้นให้ความสำคัญทั้งทางด้านสติปัญญาและด้านจิตใจหรือความรู้สึกของเด็กซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดโดยแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจหรือสติปัญญาซึ่งจากวิธีการสอนทั้งหมด 18 วิธี มีวิธีการ 9 วิธีที่สอดคล้องเหมาะสมที่สุดกับการพัฒนาการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยเฉพาะในด้านการเขียนบรรยาย การเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิด การเขียนแสดงความคิดเห็น และการเขียนเรื่องตามจินตนาการในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวคือ การสอนโดยการพิจารณาลักษณะ การใช้คำถามช่วยและกระตุ้นให้ตอบ การใช้ตัวอย่างเรื่องการเปลี่ยนแปลง การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม การค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวมไม่ชัดเจน การแสดงออกจากการหยั่งรู้ การพัฒนาการอ่านอย่างสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ และการพัฒนาทักษะในการจินตนาการมองเห็นภาพ

ครูผู้สอนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะต้องหาสิ่งเร้าสื่อการสอน กลวิธีการสอนหรือกิจกรรมที่เหมาะสมมากระตุ้นให้ผู้เรียนรับรู้แล้วเกิดอารมณ์ความรู้สึก จินตนาการ ความคิด และเชื่อมโยงความคิดถ่ายทอดออกมาได้ ซึ่งกลวิธีการสอนหรือกิจกรรมที่ครูจะนำมาใช้กระตุ้นผู้เรียนมีหลายวิธีจึงควรหารูปแบบการสอนที่มีเทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและมีความหลากหลายในการฝึกฝนเพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังที่ จินตนา สุทธสาสน์ (2548 : 75) ได้ศึกษาการใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอออยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์

มีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน คือการคิดคล่อง การคิดริเริ่ม การคิดยืดหยุ่น และการคิดละเอียดลออโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้รูปแบบสามมิติของวิลเลียมส์สามารถกระตุ้นความสนใจและพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

ด้วยความสำคัญดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ครูผู้สอนจะต้องใช้กลวิธีการสอน หาสิ่งเร้าต่าง ๆ ตลอดจนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และการใช้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ตามรูปแบบสามมิติของวิลเลียมส์ที่เน้นการแสดงออกของความคิดแบบอนกนัย คือ ความคิดคล่อง ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ จะทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นความกระหายใคร่รู้ กล้าเสี่ยงทำในสิ่งที่แหวกแนวซับซ้อน มีจินตนาการและสามารถเขียนได้อย่างสร้างสรรค์เป็นไปตามเกณฑ์ที่คาดหวัง ดังนั้น การใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์นอกจากจะพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนแล้ว ยังได้แนวทางในการใช้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาความสามารถทางการฟัง การพูด การอ่าน ของนักเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้สาระอื่น ๆ อีกทั้งได้แนวทางในการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงได้แนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบการสอนที่มีการกระตุ้นการคิดสร้างสรรค์โดยวิธีอื่น ๆ อีกด้วย ผู้วิจัยจึงคิดที่จะวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองสามสีหนองดินคำต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ทำการปฏิบัติการกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองสามสีหนองดินคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 22 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ กระบวนการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์

ตัวแปรตาม ผลการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์

1. การใช้ความคิดคล่องในการคิดแก้ปัญหา หรือหาคำตอบโดยการเขียนออกมาได้อย่างหลากหลายแนวทางในเวลาอันจำกัด
2. การใช้ความคิดยืดหยุ่นในการคิดแก้ปัญหาหรือหาคำตอบโดยการเขียนออกมาได้อย่างหลากหลายแนวทาง ในเวลาที่จำกัด
3. การใช้ความคิดริเริ่มในการคิดแก้ปัญหาหรือหาคำตอบที่แปลกใหม่และเขียนออกมาโดยไม่ซ้ำแบบผู้ใดในกลุ่มหรือไม่ซ้ำกับการเขียนของนักเรียนคนอื่นในห้องเรียน

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ (ธีรวิทย์ เอกะกุล 2548 : 34 - 44)

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ คือ แผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เน้นการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์แผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบทดสอบย่อยประจำวงจร แบบบันทึกประจำวันของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และแบบสัมภาษณ์นักเรียน คุณภาพของแบบทดสอบ ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) วงจรปฏิบัติการที่ 1 มีค่าตั้งแต่ 0.53-0.73 วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีค่าตั้งแต่ 0.33-0.77 วงจรปฏิบัติการที่ 3 มีค่าตั้งแต่ 0.25-0.27 และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน จำนวน 3 ฉบับ มีค่าตั้งแต่ 0.22 - 0.52 ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ (α - Coefficient) มีค่าตั้งแต่ 0.79 – 0.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์ของสถานศึกษา คือคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 65 และจะต้องมีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่ผ่านเกณฑ์เป้าหมาย
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลจากบันทึกผลการสอนของผู้วิจัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและแบบสอบถามนักเรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาวางจรต่อไป และสรุปเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยตามหัวข้อ ดังนี้

1. การปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปราย ซักถาม และร่วมกันทำงานจนสำเร็จ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน กิจกรรมส่วนใหญ่ที่นักเรียนชอบคือ ร้องเพลง การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน บุคลิกภาพของครูก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ห้องเรียนมีบรรยากาศน่าเรียน ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อที่หลากหลายน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย มีความต้องการที่จะเรียนรู้ กล้าซักถาม และมีความสุขสนุกสนานในการเรียน รูปแบบการสอนของครูจึงมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งเห็นได้จากผลการปฏิบัติการในแต่ละวงจรปฏิบัติการ ดังนี้ ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 การพัฒนาความคิดคล่อง นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนจากการทดสอบท้ายวงจร โดยเฉลี่ยทั้งชั้นเท่ากับ 31.68 คิดเป็นร้อยละ 79.20 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายจำนวน 19 คน จากนักเรียน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 86.36 วงจรปฏิบัติการที่ 2 การพัฒนาความคิดริเริ่ม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบทดสอบท้ายวงจร โดยเฉลี่ยทั้งชั้นเท่ากับ 31.32 คิดเป็นร้อยละ 78.30 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายจำนวน 19 คน จากนักเรียน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 86.36 วงจรปฏิบัติการที่ 3 การพัฒนาความคิดยืดหยุ่น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 3 โดยเฉลี่ยทั้งชั้นเท่ากับ 16.05 คิดเป็นร้อยละ 82.50 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายจำนวน 21 คน จากนักเรียน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 95.45

2. การศึกษาผลการปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนการปฏิบัติการและหลังการปฏิบัติการ

2.1 ผลการปฏิบัติการ นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังปฏิบัติการ เฉลี่ยทั้งชั้นเท่ากับ 39.86 คิดเป็นร้อยละ 79.72 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายจำนวน 20 คน จากนักเรียน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90

2.2 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลการคำนวณของลำดับที่เป็นลบ (a) 0 จำนวน เท่ากับ .00 และค่าเฉลี่ยของลำดับที่เป็นบวก (b) 22 จำนวน เท่ากับ 11.50 ค่า $Z = 4.117^b$ Aysmp sig (2-tailed) = .00

สรุปผลคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบประเมินผลการปฏิบัติการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือหลังการปฏิบัติการนักเรียนมีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยปฏิบัติการ ผลที่ได้คือ นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการปฏิบัติการเฉลี่ยเท่ากับ 39.86 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 65 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายจำนวน 20 คน จากนักเรียน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้คือร้อยละ 80 นั่นคือนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

จากการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีกระบวนการและขั้นตอนที่เหมาะสมกับการวิจัยของครูผู้ปฏิบัติการสอนเนื่องจากในขณะทำการวิจัยผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในขณะกำลังปฏิบัติการวิจัยทำให้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ตรงจุดและทันที่ จนกระทั่งได้รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้ดีขึ้น ทั้งจากการทำแบบฝึกหัดและทำการทดสอบย่อยที่มีคะแนนสูงขึ้นเป็นลำดับ จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อประเมินผลสรุป พบว่า นักเรียนมีคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยร้อยละ 75.44 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ถึงร้อยละ 72.72 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา สุทธสาสน์ (2548 : 75) ได้ศึกษาการใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตกอำเภออวยะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน คือ การคิดคล่อง การคิดริเริ่ม การคิดยืดหยุ่น และการคิดละเอียดลออ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี นักเรียนเห็นด้วยในระดับมากต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ทุกด้าน โดยเห็นด้วยมากที่สุด

ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บรรยายภาคในการจัดการเรียนรู้ และด้านเนื้อหา สอดคล้องกับการศึกษาของ รุจิรัตน์ สระหอม (2548 : 87) ได้พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาษาไทยด้วยแบบฝึกทักษะขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านโนนเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ 86.46 / 82.78 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีความสามารถหลังเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาษาไทยด้วยแบบฝึกทักษะโดยรวมอยู่ในระดับมาก

สาเหตุที่การวิจัยปฏิบัติการสามารถพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนได้เนื่องมาจากการวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่มุ่งปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนและแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ หรือ พัฒนาการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพเป็นการวิจัยที่เกิดขึ้นจากสภาพจริงตามธรรมชาติมีกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบโดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปรับปรุงข้อบกพร่องระหว่างการทำการสอนเป็นระยะๆ มีการสะท้อนผลการปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพจริงตามธรรมชาติของปัญหานั้น โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้ช่วยวิจัย นักเรียน ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลในการสะท้อนกลับโดยทันที สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมการดำเนินงานให้เหมาะสมขณะที่กำลังปฏิบัติการวิจัย ทำให้สามารถพัฒนาการปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนจนได้รูปแบบการสอนที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ครูผู้สอนต้องอธิบายนักเรียนให้เข้าใจขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะได้จัดกิจกรรมได้ถูกต้องและควรจัดบรรยากาศให้น่าเรียน ไม่เคร่งเครียด ครูมีบุคลิกภาพที่เป็นกันเองกระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางการคิด โดยใช้กิจกรรม คำถามในการช่วย

2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำรูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ มาพัฒนาการเรียนรู้อยู่ร่วมกับ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

3. ศึกษาวิเคราะห์ควรส่งเสริมให้ความรู้กับผู้บริหาร และครู เกี่ยวกับการสอนตามรูปแบบสามมิติของ วิลเลียมส์ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ไปใช้ในการ ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่มสาระอื่นและระดับชั้นอื่น ๆ

2. ควรมีการนำรูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ไปใช้ในการวิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบกับเทคนิควิธีการสอนแบบอื่นๆ

บรรณานุกรม

กองเทพ เคลือบพนิชกุล. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2542.

จินตนา สุทธสาสน์. การใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ในการพัฒนาความสามารถทางการเขียน

เชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. เอกสารประกอบการสอนวิชาวิจัยเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและ

ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี : คณะ

ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2548.

ปราณี สุรสิทธิ์. การเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์. กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2541.

รุจิรัตน์ สระหอม. การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยด้วยแบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.

การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

วิชาการ, กรม. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2546.

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. รายงานการประเมินคุณภาพ

ภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 10 เมษายน 2554 (อ้างเมื่อ 10 เมษายน 2554).

จาก <http://www.onesqa.or.th>.